

برای دیدن پاسخ آزمون غیرمضوری به صفحه‌ی ششمی خود در قسمت دریافت کارنامه در سایت کانون به آدرس www.kanoon.ir مراجعه نمائید و از منوی سمت راست گزینه‌ی آزمون غیرمضوری را انتخاب کنید.

فهرست آزمون غیرمضوری

(۲۲ دی یازدهم انسانی ۹۶)

۳ ..... علوم و فنون ادبی (۲)

۵ ..... تاریخ (۲)

۷ ..... جغرافیا (۲)

۸ ..... جامعه‌شناسی (۲)

۱۰ ..... فلسفه

۱۱ ..... روان‌شناسی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	لیلا فیروزی
مسئول دفترچه	حبیبه محبی
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی	مهشید ابوالحسنی
مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات	مریم صالحی مسئول دفترچه: زهره قموشی
نظارت چاپ	حمید عباسی

صفحه ی ۱۲ تا ۵۷

علوم و فنون ادبی

۱- شاعر، قرن و محتوای شعر «وان که محتاج خلق شد، خوار است / گر چه در علم، بوعلی سیناست» در کدام یک از گزینه های زیر به ترتیب

آورده شده است؟

- (۱) ابن یمین - قرن ۸ - قناعت پیشگی
 (۲) خواجهی کرمانی - قرن ۸ - خیر خواهی
 (۳) ابن یمین - قرن ۷ - بی اعتباری دنیا
 (۴) خواجهی کرمانی - قرن ۷ - اصلاح طلبی

۲- در کدام یک از گزینه های زیر، قرن های شخصیت های ذکر شده با هم هم خوانی ندارد؟

- (۱) حافظ - عبید زاکانی - حمدالله مستوفی
 (۲) سلمان ساوجی - حمدالله مستوفی - دولت شاه سمرقندی
 (۳) جامی - شاه نعمت الله ولی - جلال الدین دوانی
 (۴) خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی - سعدی - نجم الدین رازی

۳- ادبیاتی که دوستداران فرهنگ و اخلاق، در پی حمله ویرانگر مغول و بعد از آن هجوم وحشیانه تیمور، به آن روی آوردند، به کدام یک از

گزینه های زیر تکیه نداشت؟

- (۱) ترویج روحیه تسامح و تساهل
 (۲) آزادگی و اعتقاد به بی ثباتی دنیا
 (۳) منطق انسانی
 (۴) خدمت به خلق

۴- در کدام یک از گزینه های زیر تشبیه بیشتری وجود دارد؟

- (۱) چو پیراهن شوم آسوده خاطر / گرش هم چون قبا گیرم در آغوش
 (۲) هم چو گوهر گر دلم از سنگ گردد دور نیست / دور از مژگان ابر نوبهار افتاده ام
 (۳) بنشین خورشیدوار، می خور جمشیدوار / فرخ و امیدوار، چون پسر کیقباد
 (۴) ننگرد دیگر به سرو اندر چمن / هر که دید آن سرو سیم اندام را

۵- در کدام یک از بیت های زیر «مجاز» دیده نمی شود؟

- (۱) گر گدایی کنی از درگه او کن باری / که گدایان درش را سر سلطانی نیست
 (۲) گر نخواهد داد من امروز داد آن شاه حسن / دامنش فردا به نزد دادگر خواهم گرفت
 (۳) من آن نگین سلیمان به هیچ نستانم / که گاه گاه بر او دست اهرمن باشد
 (۴) چو من زنده هرگز مبادا کسی / که مرگش به از زندگانی بسی

۶- در کدام یک از گزینه‌های زیر، واژه‌ی «سر» مشخص شده در معنای نانهاده «اندیشه» به کار برده نشده است؟

(۱) ما را سری است با تو، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم

(۲) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوایی

(۳) طاقت سر بریدنم باشد / وز حبیبم سر بریدن نیست

(۴) برو هر چه می‌بایدت پیش گیر / سر ما نداری، سر خویش گیر

۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر هم تشبیه گسترده و هم تشبیه فشرده دیده می‌شود؟

(۱) تویی که بر سر خوبان کشوری چون تاج / سزد اگر همه دلبران دهندت باج

(۲) مرا، کز جام عشقت مست گشتم / وصال و هجر یکسان می‌نماید

(۳) غبار حسرت ما هیچ ننشست از زمین‌گیری / که هر کس می‌رود، چون سایه از جا می‌برد ما را

(۴) گاهی که سنگ حادثه از آسمان رسد / اول بلا به مرغ بلندآشیان رسد

۸- کدام یک از ابیات زیر، مطابق با خوشه‌های هجایی «-U-/--U-/--U-/--U-» نیست؟

(۱) جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را / و رقص آزارم کنی، هرگز نیازم تورا

(۲) سینه مالمال درد است ای دریغا مرهمی / دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

(۳) ما به غم خو کرده‌ایم ای دوست ما را غم فرست / تحفه‌ای کز غم فرستی نزد ما هر دم فرست

(۴) گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب / گفتم در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب

۹- کدام یک از ابیات زیر از نظر فکری متعلق به سبک عراقی نیست؟

(۱) تقدیر تو را هر آنچه بایست بداد / غم خوردن و کوشیدن ما بیهوده است

(۲) در ایران چون به ضدا ظلم شاهی / به پا شد، بیرق مشروطه‌خواهی

(۳) برهنه شد ز صد پرده دل و عشق / نشسته دو به دو جانی و جانی

(۴) عاقلان نقطه پرگار وجودند ولی / عشق داند که در این دایره سرگردانند

۱۰- به ترتیب هر یک از ویژگی‌های زیر مربوط به کدام ویژگی سبک عراقی و خراسانی است؟

- به کارگیری حرف نشانه «مر» در کنار مفعول جمله کم شده است.

- بازتاب اندک علوم در شعر

- به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر

(۲) زبانی عراقی - فکری عراقی - ادبی خراسانی

(۱) ادبی عراقی - فکری خراسانی - زبانی خراسانی

(۴) زبانی عراقی - فکری خراسانی - زبانی عراقی

(۳) ادبی عراقی - فکری عراقی - ادبی عراقی

صفحه‌ی ۲ تا ۸۸

تاریخ (۲)

۱۱- کدام گزینه از انواع تاریخ‌های عمومی نمی‌باشد؟

- (۱) تاریخ طبری اثر محمدبن جریر طبری
(۲) تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی
(۳) جامع التواریخ اثر خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی
(۴) تاریخ بلعمی اثر ابوعلی بلعمی

۱۲- چه تعداد از گزاره‌های زیر مربوط به تاریخ نگاری روایی می‌باشد؟

- از مهم‌ترین ویژگی این تاریخ‌نگاری عدم دخل و تصرف در روایت‌ها است.

- در این روش مورخ ناچار به گزارش و انتخاب است.

- برجسته‌ترین آثار این سبک تجارب‌الامم، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب مسعودی است.

- این سبک از تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری رایج شد.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۳- برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب در دوران جاهلیت ... بود و ... مرکز اصلی بازرگانی عربستان به‌شمار می‌رفت.

- (۱) پیکرتراشی - مکه
(۲) شعر و شاعری - یثرب
(۳) پیکرتراشی - طائف
(۴) شعر و شاعری - مکه

۱۴- کدام پیمان زمینه‌ساز مهاجرت مسلمانان به یثرب شد؟

- (۱) حلف‌الفضول
(۲) صلح حدیبیه
(۳) عقبه دوم
(۴) عقبه اول

۱۵- کدام مورد از دلایل نارضایتی مردم مصر نسبت به حاکمیت امپراتوری روم نیست؟

(۱) مالیات‌های سنگینی که از آن‌ها گرفته می‌شد.

(۲) تعصبات قومی که مصریان به نژادشان داشتند و خواهان حاکمیت نژاد خود بودند و نیز اختلافات فرهنگی توده‌های مردم مصر با طبقه حکومتگر رومی نیز وجود داشت.

(۳) ناتوانی آن‌ها برای رسیدن به مقامات عالی

(۴) اختلافات شدید مذهبی که مسیحیان مصر با رومیان داشتند.

۱۶- همه‌ی موارد زیر درست هستند، به‌جز ...

- (۱) یکی از مهم‌ترین فتوحات مسلمانان در زمان بنی امیه فتح اندلس بود.
- (۲) یکی از اقدام‌های برجسته‌ی امویان توسعه‌ی نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود.
- (۳) دسیسه‌های معاویه برای خریدن سپاه امام حسن (ع) موجب آشفتگی سپاه ایشان شد.
- (۴) خلفای پس از عمر بن عبدالعزیز روش حکومتی وی را ادامه داد.

۱۷- کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر است؟

الف) اولین خلیفه‌ی عباسی چه کسی بود و برای توجیه حقانیت و مشروعیت خلافت خویش چه اقدامی کرد؟

ب) دبیر دوره‌ی عباسی چه کسی بود؟

- (۱) ابوالعباس سفاح، تأکید بر خویشاوندی با پیامبر - ابن مقفع
- (۲) ابوالعباس سفاح، تقسیم بیت‌المال - هرمان
- (۳) منصور، تأکید بر خویشاوندی پیامبر - هرمان
- (۴) منصور، تقسیم بیت‌المال - ابن مقفع

۱۸- کدام مورد از عوامل مختلف، در شکل‌گیری نهضت علمی و فرهنگی مسلمانان عباسی نیست؟

- (۱) حمایت مادی و معنوی برخی خلفا و وزیران از عالمان
- (۲) بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌های اسلامی به گسترش علم کلام کمک کرد.
- (۳) تأسیس دیوان‌های مهم و برگرداندن خط و زبان از فارسی به عربی
- (۴) آموزه‌های قرآن و احادیث پیامبر (ص) که سبب ایجاد انگیزه در بین مسلمانان شد.

۱۹- کدام مورد از عوامل مؤثر در اسلام آوردن ایرانیان محسوب نمی‌شود؟

- (۱) جهانی بودن دین اسلام و پیام برابری و برادری آن
- (۲) مهاجرت اعراب مسلمان به ایران و آشنایی تدریجی ایرانیان با اسلام
- (۳) اجبار و تهدید خلفای عباسی
- (۴) دشوار نبودن پذیرش جهان‌بینی توحیدی و پیام مکتب اسلام، برای ایرانیان به دلیل اعتقاد به بهشت و جهنم

۲۰- هر دو آثار کدام گزینه مربوط به تاریخ‌های منظوم است؟

- (۱) ظفرنامه - شاه اسماعیل نامه
- (۲) الطبقات الکبری - انساب الاشراف
- (۳) التاجی فی اخبار الدولة الدیلمیه - تاریخ عالم آرای عباسی
- (۴) فتوحات شاهلی - عجائب المقدور فی نوابت تیمور

جغرافیا (۲)

صفحه‌ی ۸۲ تا ۲

۲۱- کدام یک از عوامل زیر در پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه نقشی ندارد؟

- (۱) جذب جمعیت زیاد
(۲) فعالیت‌های مربوط به گردشگری
(۳) امکان تجارت دریایی
(۴) حمل‌ونقل مسافر

۲۲- در کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب (از راست به چپ) علامت آب‌وهوای مربوط به موارد زیر ذکر شده است؟

(الف) سردترین ماه زیر 3°C - است.

(ب) اختلاف دما زیاد است.

(ج) هیچ ماهی بیش از 10°C نیست.

- (۱) D-B-C (۲) E-B-D (۳) C-E-D (۴) D-E-C

۲۳- با توجه به عبارت «دولت میانمار، مسلمانان را شهروند این کشور نمی‌داند و به همین دلیل، ساختن مسجد را نیز ممنوع کرده است». کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط نیستند بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارد.
(۲) امروزه همه‌ی نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.
(۳) محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند.
(۴) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۲۴- هر یک از عبارتهای زیر کدام نوع از اشکال کاشی هستند؟

(الف) عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر نیز می‌رسد و در دشت لوت وجود دارد.

(ب) برجسته‌ترین آن‌ها در غرب بیابان لوت در منطقه‌ی شهداد در استان کرمان وجود دارد.

(پ) در رسوبات نرم به جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید.

- (۱) یاردانگ - کِلوت - تلماسه
(۲) چاله‌های بادی - یاردانگ - کِلوت
(۳) چاله‌های بادی - تلماسه - چاله‌های بادی
(۴) یاردانگ - چاله‌های بادی - تلماسه

۲۵- کدام یک از گزینه‌های زیر، از روش‌ها و راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان‌ها نیست؟

- (۱) مالچ‌پاشی روی ماسه‌ها برای تثبیت آن‌ها و جلوگیری از حرکتشان
(۲) کاشت گیاهان سازگار و مقاوم با نواحی خشک مانند بنه و کنار
(۳) مقابله با برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و چرای بی‌رویه دام‌ها
(۴) پاک‌سازی بیابان‌ها از انواع آلودگی‌ها، تدوین مقررات و قوانین و نظارت بر فعالیت‌های گردشگری و سایر فعالیت‌ها

۲۶- هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب مربوط به کدام بارش می‌باشد؟ (الف) همرفتی (ب) سیکلونی (ج) ناهمواری

- این نوع بارندگی، بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید.

- بارش‌های بهاری بیشتر از این نوع هستند.

- در نتیجه این بارش، توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد.

- (۱) ب - الف - ج (۲) ب - ج - الف (۳) الف - ب - ج (۴) الف - ج - ب

۲۷- هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام نوع خانواده‌های زبانی هستند؟

(الف) زبان نواحی جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا

(ب) دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگو

(پ) زبان بعضی از مردم شمال آفریقا

(ت) در میان مردم زردپوست ناحیه آسیای شرقی رواج دارد.

- (۱) آفرو - آسیایی، آفرو - آسیایی، چینی - تبتی، آفرو - آسیایی
(۲) چینی - تبتی، چینی - تبتی، چینی - تبتی، آفرو - آسیایی
(۳) آفرو - آسیایی، چینی - تبتی، آفرو - آسیایی، چینی - تبتی
(۴) چینی - تبتی، آفرو - آسیایی، آفرو - آسیایی، چینی - تبتی

۲۸- امروزه در اثر چه عواملی برخی از زبان‌ها در جهان غلبه‌ی بیشتری پیدا کرده‌اند؟ کشورهای جهان در پی پیش‌بینی از بین رفتن برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف در آینده چه اقدامی انجام می‌دهند؟

- (۱) رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات - تدریس زبان محلی در مدارس و دانشگاه‌ها و برنامه‌های برون‌مرزی
(۲) رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات - سعی در حفظ زبان ملی و بومی و محلی برای حفظ هویت فرهنگی کشورشان
(۳) پیشرفت‌های صنعتی و گسترش ارتباطات - جلوگیری از تهاجم فرهنگی
(۴) پیشرفت‌های صنعتی و گسترش ارتباطات - گسترش رسانه‌های ارتباطی مانند کتاب، مجلات و تلویزیون

۲۹- با توجه به چه عواملی در کوهستان‌ها، پیوسته هوازدگی فیزیکی و شیمیایی رخ می‌دهد؟ با توجه به ...

- (۱) فشار هوا و جنس سنگ‌ها
(۲) میزان ارتفاع و شرایط آب‌وهوایی
(۳) فشار هوا و میزان ارتفاع
(۴) شرایط آب‌وهوایی و جنس سنگ‌ها

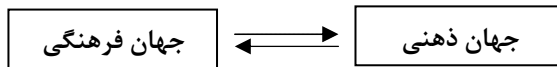
۳۰- چرا نواحی بیابانی، فضای مناسبی برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا می‌باشد و بیابان‌ها حدود چند درصد از سطح زمین را پوشانده‌اند؟

- (۱) به دلیل آسمان صاف و بدون ابر - ۳۳ درصد
(۲) به دلیل ساعات آفتابی زیاد و بدون ابر - ۱۵ درصد
(۳) به دلیل شدت تابش انرژی خورشیدی - ۳۳ درصد
(۴) به دلیل آسمان صاف و ساعات آفتابی زیاد - ۱۵ درصد

صفحه‌ی ۳ تا ۲۴

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- کدام گزینه در ارتباط با نمودار زیر صحیح است؟

(۱) از بخش اجتماعی جهان انسانی به جهان ذهنی و از بخش فردی آن به جهان فرهنگی نیز یاد می‌کنند.

(۲) هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می‌دهد.

(۳) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش اجتماعی زندگی آنان تعلق دارد.

(۴) بخش اجتماعی زندگی انسان‌ها هویت فردی دارد و محصول آگاهی و عمل شخصی انسان‌هاست.

۳۲- به ترتیب قسمت اول کدام گزینه در ارتباط با گونه‌ی نخست انواع فرهنگ‌ها صحیح است و قسمت دوم آن در ارتباط با ارزش «معنویت»

فرهنگ از ویژگی‌های فرهنگی جهانی مطلوب نادرست است؟

(۱) فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و یا هنجارهای آن ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی است. - زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم می‌کند.

(۲) فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی نیست. - نبود ویژگی ارزش معنویت آدمی را دچار بحران‌های روحی و روانی می‌کند.

(۳) فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی است. - نبود ویژگی ارزش معنویت آدمی را دچار بحران‌های روحی و روانی می‌کند.

(۴) فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن ناظر به قوم، منطقه یا گروه خاصی نیست. - زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم می‌کند.

۳۳- کدام گزینه در رابطه با مراحل فرایند تکوین نظام نوین جهانی نادرست است؟

(۱) رشد تجارت، رشد برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد تا تجار، جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند.

(۲) کشورهای غیرغربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غربی نیاز داشتند و کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل می‌کردند.

(۳) دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند و به همین علت حرکت‌های پروتستانی را برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار به خدمت گرفتند.

(۴) زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد و در نهایت با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

۳۴- برخی معتقدند که جهانی شدن، فرایندی است که ...

(۱) در حال حاضر ابعاد اقتصادی و نظامی آن انسجام مطلوب جهانی را به دنبال می‌آورد.

(۲) چالش‌ها و تضادهایی را در پی دارد که برای مقابله با آن‌ها به جنبش‌هایی احتیاج دارد که درون مرزهای جغرافیایی دولت‌ها عمل می‌کند.

(۳) در حال ایجاد نظامی نوین است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی آن را پیش می‌راند.

(۴) استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی را تأمین می‌کند.

۳۵- کدام گزینه با امپراتوری رسانه‌ای در ارتباط است؟

(۱) امپراتوری فرهنگی تازه‌تأسیسی است که کشورهای کمتر توسعه یافته در برابر آن آسیب پذیرترند.

(۲) تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی هویت فرهنگی کشورهای مختلف را تحکیم می‌بخشد.

(۳) موقعیت برتر کشورهای غیرغربی سبب شده تا ناظران بسیاری از امپراتوری رسانه‌ای سخن بگویند.

(۴) توسعه صنعت ارتباطات فاصله میان کشورها را از نظر زمانی و مکانی افزایش داده است.

۳۶- جدول زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

آثار فرهنگ جدید غرب	ویژگی
علم و فناوری و صنعت	(ج)
حقوق بشر	(الف)
(ب)	باورها و ارزش‌های بنیادین غرب (یعنی سکولاریسم، اومانیزم و روشنگری) فرهنگی را پدید آورد که راه را بر شناخت حقیقت الهی انسان و جهان فروبست.

(۱) با نظر به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این جهانی انسان شناخته می‌شود - اقتصاد - علم جدید به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد.

(۲) اندیشه نوینی بود که بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده‌ی آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند - سیاست - گسترش علم و صنعت باعث به وجود آمدن قشر جدید سرمایه‌داران شد.

(۳) اندیشه نوینی بود که بر اساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده‌ی آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند - اقتصاد - گسترش علم و صنعت باعث به وجود آمدن قشر جدید سرمایه‌داران شد.

(۴) با نظر به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این جهانی انسان شناخته می‌شود - سیاست - علم جدید به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد.

۳۷- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر بیانگر چیست؟

(الف) باورها و فلسفه‌هایی که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند، بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی قرار می‌دهند.

(ب) نتیجه‌ی منطقی سکولاریسم است.

(ج) تأکید آن بر بعد معنوی و آسمانی انسان است.

(د) به معنای معرفت‌شناسی پذیرفته شده در فرهنگ غرب اطلاق می‌شود.

(۱) سکولاریسم پنهان - دئیسم - هنر مدرن - روشنگری عام (۲) روشنگری خاص - دئیسم - هنر قرون وسطی - روشنگری خاص

(۳) سکولاریسم پنهان - اومانیزم - هنر قرون وسطی - روشنگری خاص (۴) روشنگری خاص - اومانیزم - هنر مدرن - روشنگری عام

۳۸- به ترتیب وابستگی کشورهای استعمار زده مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله‌ی ... به ... را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد، زیرا کشورهای غربی بعد از آن که با مقاومت‌های ... در کشورهای استعمارزده مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند.

(۱) استعمار نو - استعمار فرانو - سیاسی و نهضت‌های آزادی بخش (۲) استعمار - استعمار نو - سیاسی و نهضت‌های آزادی بخش

(۳) استعمار نو - استعمار فرانو - دینی و اقتصادی (۴) استعمار - استعمار نو - دینی و اقتصادی

۳۹- به ترتیب عبارت نخست کدام گزینه در ارتباط با امپریالیسم صحیح و قسمت دوم آن در ارتباط با استعمار قدیم نادرست است؟

(۱) به هر نوع سلطه‌ای اطلاق می‌شود - استعمارگران در آن حضور مستقیم و آشکار دارند.

(۲) بر اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی دلالت می‌کند - در این نوع استعمار گسترش و سلطه‌ی فرهنگ غرب بر همه‌ی جهان و غربی کردن جهان را در پوشش نام «جهانی شدن» پیگیری می‌کند.

(۳) به هر نوع سلطه‌ای اطلاق می‌شود - در این نوع استعمار گسترش و سلطه‌ی فرهنگ غرب بر همه‌ی جهان و غربی کردن جهان را در پوشش نام «جهانی شدن» پیگیری می‌کند.

(۴) بر اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی دلالت می‌کند - استعمارگران در آن حضور مستقیم و آشکار دارند.

۴۰- کدام گزینه در ارتباط با دوران استعمار و بیداری اسلامی صحیح است؟

(۱) قدرت نظامی جوامع اسلامی تا زمان استعمار نو بیشتر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت.

(۲) بیداری اسلامی نقطه‌ی عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

(۳) امت اسلامی با الهام از فرهنگ گذشته‌ی اسلامی و بازگشت به هویت الهی و فطری خود مرحله‌ی جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام رقم می‌زند.

(۴) بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه‌ی استعمار از مکاتب و روش‌های غربی نظیر ملی‌گرایی یا مارکسیسم استفاده می‌کردند.

صفحه‌ی ۲ تا ۶۲

فلسفه

۴۱- اساس پرسش انسان‌ها از فلسفه‌ی یک امر چیست؟

- ۱) برخورد با یک پدیده‌ی خلاف عادت یا درست بودن اطلاعات از علل پیدایش امور
- ۲) برخورد با هر پدیده‌ای یا نادرست بودن اطلاعات از علل پیدایش امور
- ۳) برخورد با یک پدیده‌ی خلاف عادت یا اطلاعات درستی نداشتن از علل پیدایش امور
- ۴) برخورد با پدیده‌های طبیعی یا درست بودن اطلاعات از علل پیدایش امور

۴۲- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- ۱) علوم بدون مبانی فلسفی علوم طبیعی، نمی‌توانند موجودیت بیابند.
- ۲) فلسفه‌ی عهده‌دار تحقیق در مبانی و اصول و تکیه‌گاه‌های علوم است.
- ۳) مبانی فلسفی علوم تجربی با تفکر فلسفی که همان تبیین عقلانی است، به‌دست می‌آید.
- ۴) علوم تجربی متکی به اصول فلسفی است که در خود علوم تجربی قابل تحقیق است.

۴۳- کدام گزینه به‌درستی به مقایسه‌ی نظریه‌ی رفتارگرا و گشتالت نپرداخته است؟

- ۱) نظریه‌ی رفتارگرا ذهن انسان را منفعل می‌داند و نظریه‌ی گشتالت به فعال بودن ذهن اذعان دارد.
- ۲) نظریه‌ی رفتارگرا به دوگانگی روان و جسم و نظریه‌ی گشتالت به انکار روان معتقد است.
- ۳) نظریه‌ی رفتارگرا به حس و تجربه و نظریه‌ی گشتالت به شناخت کل متکی است.
- ۴) نظریه‌ی رفتارگرا بر نظرات اگوست کنت متکی است و نظریه‌ی گشتالت متأثر از آرای کانت است.

۴۴- در هر دوره از تمدن بشر، هنر جلوه‌ای از نگاه انسان به ... در آن دوره بوده است و ریشه‌ی تفاوت هنر در دوران مختلف در ... بشری می‌باشد.

۱) حقیقت جهان - تحول بینش‌های فلسفی	۲) حقیقت جهان - فرهنگ و تمدن
۳) ماهیت زیبایی - تحول بینش‌های فلسفی	۴) ماهیت زیبایی - فرهنگ و تمدن

۴۵- در صورتی که بین اشیا همانندی تشخیص دهیم و آن‌ها را برحسب مشابهتشان دسته‌بندی کنیم از ... و اگر بتوانیم اشیا را از یک‌دیگر تمیز دهیم از ... استفاده کرده‌ایم.

۱) ماهیت - وحدت	۲) کثرت - ماهیت	۳) وحدت - کثرت	۴) کثرت - وحدت

۴۶- چرا سقراط در نهایت تنگ‌دستی روزگار می‌گذراند و معتقد بود احساس دانایی نسبت به آن‌چه که مردم به آن نادان هستند و گمان می‌کنند که دانا هستند، به چه چیزی منتهی می‌شود؟

- ۱) چون عمل به فرمان خداوند، فرصت زیادی برای امور دیگر او باقی نمی‌گذاشت - ترس از مرگ
- ۲) چون معتقد بود که از فضیلت است که ثروت و چیزهای سودمند به دست می‌آید - ترس از مرگ
- ۳) چون عمل به فرمان خداوند، فرصت زیادی برای امور دیگر او باقی نمی‌گذاشت - مرگ
- ۴) چون معتقد بود که از فضیلت است که ثروت و چیزهای سودمند به دست می‌آید - مرگ

۴۷- در روز محاکمه‌ی سقراط، لیکون، آنیتوس و ملتوس به‌ترتیب نمایندگان ... و ... و ... بودند.

۱) پیشه‌وران - شاعران - خطیبان	۲) پیشه‌وران - خطیبان - شاعران
۳) خطیبان - پیشه‌وران - شاعران	۴) خطیبان - شاعران - پیشه‌وران

۴۸- سقراط در تعلیم حکمت، شیوه‌ای ... داشت و ترویج فلسفه و بیدار کردن اذهان مردم توسط سقراط، به این دلیل بود که ...

۱) علمی - زندگی او آینه‌ی تفکر معنوی او بود.	۲) علمی - خود را مأموری از جانب خداوند می‌دانست.
۳) پیامبرگونه - زندگی او آینه‌ی تفکر معنوی او بود.	۴) پیامبرگونه - خود را مأموری از جانب خداوند می‌دانست.

۴۹- کدام گزینه در باب سوفسطائیان صحیح نیست؟

- ۱) به نسبی بودن حقیقت معتقد بودند.
- ۲) به تفکیک‌ناپذیر بودن حق و باطل معتقد بودند.
- ۳) تفکرات اندیشمندان نخستین را موافق هم می‌دانستند.
- ۴) با بسط مقال، هر ادعایی را قابل اثبات می‌دانستند.

۵۰- تلاش‌های اندیشمندان نخستین در راستای رسیدن به ... بود ولی به ... منجر شد.

۱) کشف آغاز و انجام جهان - تأسیس فلسفه	۲) تبیین دگرگونی‌ها - تأسیس فلسفه
۳) تأسیس فلسفه - بی‌اعتباری اندیشه	۴) تفسیر جهان - تشویش و نگرانی

صفحه‌ی ۸ تا ۱۱۱

روان‌شناسی

۵۱- مطابقت داشتن با شناخت یا رفتار هر یک از مثال‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- فاطمه در آشنایی با رشته‌ی خود سعی می‌کند بهتر بیاندیشد.

- پرندگان در فصل بهار لانه‌سازی می‌کنند.

- کودکان با دیدن مادران خود به سمت آن‌ها می‌روند.

(۱) شناخت - رفتار - رفتار (۲) شناخت - رفتار - شناخت

(۳) رفتار - شناخت - رفتار (۴) شناخت - شناخت - رفتار

۵۲- سارا بر اثر یک سانحه‌ی تصادف، حافظه‌ی خود را از دست داده است. پیام‌های مربوط به خواب و برانگیختگی او به خوبی منتقل نمی‌شود و به

خوبی نمی‌تواند تغذیه کند. هر یک از آسیب‌های وارد شده به سارا به ترتیب مربوط به آسیب در کدام قسمت دستگاه عصبی وی می‌باشد؟

(۱) مخچه - بصل‌النخاع - میان‌مغز (۲) دستگاه لیمبیک - بصل‌النخاع - هیپوتالاموس

(۳) دستگاه لیمبیک - میان‌مغز - هیپوتالاموس (۴) مخچه - میان‌مغز - بصل‌النخاع

۵۳- دامنه‌ی نسبی هر یک از دوره‌های زندگی زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

« بزرگ‌سالی دوم - کودکان نوپا - نوجوانی »

(۱) ۴۵ تا ۶۰ سالگی - ۱ تا ۳ سالگی - ۸ تا ۱۲ سالگی (۲) ۴۰ تا ۶۵ سالگی - ۱ تا ۳ سالگی - ۱۲ تا ۲۰ سالگی

(۳) ۴۰ تا ۶۵ سالگی - ۱ تا ۲ سالگی - ۸ تا ۱۲ سالگی (۴) ۴۵ تا ۶۰ سالگی - ۱ تا ۲ سالگی - ۱۲ تا ۲۰ سالگی

۵۴- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با روان‌شناسی رشد صحیح است؟

(۱) روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره زندگی، از دوره کودکی تا سالمندی، در افراد رخ می‌دهد می‌تواند معلول دو دسته عوامل زیستی و محیطی باشد.

(۲) اسباب بازی یکی از مهم‌ترین عوامل اجتماعی است که بر روی تغییرات رشدی تأثیر بسزایی دارد.

(۳) طبق فرمایش رسول خدا، باید عواطف و احساسات صحیح کودکان در هفت سال اول رشد داده شود.

(۴) کودکان در ابتدا قادر به حرکات ظریف همچون بستن بند کفش هستند.

۵۵- به ترتیب هر یک از تغییرات ایجاد شده در بهنام مربوط به کدام ویژگی رشد در دوره‌ی نوجوانی است؟

« بهنام ترجیح می‌دهد برای رفتن به سینما کنار همسالان خودش باشد و به تازگی چیزی را احتمال می‌دهد که برادر کوچکش هرگز به

آن نمی‌اندیشد. بهنام برای هدایت هیجانش سعی می‌کند به صورت فشرده در طول روز ورزش کند.»

(۱) رشد اجتماعی - قدرت بازداری یا منع - رشد اخلاقی (۲) سردرگمی نقش - تفکر احتمال‌گرا - رشد هیجانی

(۳) سردرگمی نقش - قدرت بازداری یا منع - رشد اخلاقی (۴) رشد اجتماعی - تفکر احتمال‌گرا - رشد هیجانی

۵۶- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با حافظه نادرست است؟

- (۱) آخرین مرحله‌ی حافظه، یعنی به خاطر آوردن اطلاعات ذخیره شده، بازیابی نام دارد. حافظه در بازیابی بیشترین خطا را دارد.
- (۲) کودکان اطلاعات را به صورت جزء به جزء رمزگردانی می‌کنند، در حالی که بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند.
- (۳) در پدیده‌ی نوک زبانی، گفتن اولین کلمه یکی از نشانه‌های مرتبط به آن بوده است.
- (۴) در حافظه‌ی کوتاه‌مدت فقط تا چند دقیقه می‌توانیم، اطلاعات را ذخیره کنیم.

۵۷- کدام گزینه صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص می‌کند؟ (به ترتیب)

- در سومین مرحله از روش (پس خبا)، جواب‌ها را بیان می‌کنیم و در صورت لزوم دوباره متن را می‌خوانیم.

- منظور از نشانه‌های درونی، نشانه‌های غیر معنایی است.

- ظرفیت حافظه‌ی کوتاه‌مدت، نامحدود است.

(۱) ص - ص - غ

(۲) غ - ص - غ

(۳) ص - غ - ص

(۴) غ - غ - غ

۵۸- به ترتیب پرسش‌های کدام گزینه با تجربه شخصی و حافظه معنایی هماهنگ است؟

(۱) فرضیه چگونه شکل می‌گیرد؟ - تابستان پارسال خود را چگونه گذراندید؟

(۲) اصول فقه شامل چه مواردی است؟ - هر فصل چند ماه دارد؟

(۳) تابستان خود را چگونه گذراندید؟ - پدر بزرگ شما اگر پولی داشته باشد آن را چه می‌کند؟

(۴) دیروز هشت صبح در کلاس چه آموختی؟ - بین احساس و توجه چه تفاوتی حاکم است؟

۵۹- به ترتیب در توجه هر چه ... شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی تر خواهد بود. ... درجه دشواری و ... می‌تواند اثر منفی توجه

تقسیم شده را کاهش دهد.

(۱) آگاهی - میزان هیجان - اهمیت

(۲) آگاهی - میزان شباهت - مهارت

(۳) یادگیری - میزان شباهت - مهارت

(۴) یادگیری - میزان هیجان - اهمیت

۶۰- در حافظه‌ی کوتاه‌مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به چه دلایلی می‌باشد؟

(۱) نداشتن مرور کارآمد و ساماندهی مطالب

(۲) توجه ناقص به همراه تداخل مطالب

(۳) گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید

(۴) گذشت زمان و نداشتن مرور کارآمد

پاسخ غیر حضوری

دوره می متوسطی دوم

(پایه یازدهم انسانی)

۲۲ دی ماه ۹۶

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (دفتر مام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطين بلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی ۶۶۶۳-۰۲۱-۰۱۵۱۶۵

«تمام داریها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

علوم و فنون ادبی

۱- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۱۷)

شعر «وان که محتاج خلق شد، خوار است / گر چه در علم، بوعلی سیناست» متعلق به این یمین، شاعر قرن هشتم است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

۲- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۱۷ و ۱۹)

دولت‌شاه سمرقندی از نویسندگان قرن ۹ است؛ در حالی که سلمان ساوجی و حمدالله مستوفی از شخصیت‌های قرن ۸ هستند.

۳- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۱۳)

با حمله ویرانگر مغول و بعد از آن، هجوم وحشیانه تیمور و حکومت ظالمانه این دو، نه تنها بناها و آبادانی‌ها، بلکه بنیان فرهنگ و اخلاق نیز تباه و ویران گردید و دوستداران فرهنگ و اخلاق که سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدند و به تصوف پناه بردند تا به آرامش برسند و برای تسکین خود به ادبیاتی روی آوردند که بر عواطف انسانی، ترویج روحیه تسامح و تساهل، خدمت به خلق، آزادگی و اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا تکیه داشت.

۴- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۲۸)

در گزینه‌ی «۳»، سه تشبیه وجود دارد. (خورشیدوار - جمشیدوار - چون پسر کیقباد)

تشبیه در سایر ابیات:

گزینه‌ی «۱»، دو تشبیه وجود دارد. (چو پیراهن - هم چون قبا)

گزینه‌ی «۲»: یک تشبیه وجود دارد. (هم‌چو گوهر)

گزینه‌ی «۴»: یک تشبیه وجود دارد. (سرو سیم‌اندام؛ یعنی اندام او مثل سیم نقره) است.

۵- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۵۳)

مجاز در سایر ابیات:

در گزینه‌ی «۱»: «سر» مجاز از اندیشه است.

«فردا» در گزینه‌ی «۲»: مجاز از «روز قیامت» است.

«نگین» در بیت گزینه‌ی «۳»: مجاز از «انگشتر» است.

۶- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۵۵)

در گزینه‌ی «۳»: «سر» مشخص شده، در معنای حقیقی به‌کار گرفته شده است.

۷- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)

در گزینه‌ی «۳»: علاوه بر تشبیه فشرده به صورت ترکیب اضافی (غبار حسرت)، تشبیه گسترده (ما را چو سایه ...) وجود دارد.

توضیح نکات درسی:

تشبیهی که فقط دو رکن اصلی یعنی مشبه و مشبه‌به دارد، تشبیه فشرده است. تشبیه فشرده گاهی به صورت ترکیب اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) و گاه به صورت غیر ترکیبی به‌کار می‌رود. (تشبیه‌های غیر ترکیبی معمولاً به صورت جمله اسنادی هستند.)

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه‌ی «۱»: تشبیه گسترده وجود دارد (تو چون تاج هستی) / در گزینه‌ی «۲»: «جام عشق» / در گزینه‌ی «۴»: «سنگ حادثه» تشبیه فشرده، که به صورت ترکیب اضافی هستند، وجود دارد.

۸- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۴۷)

خوشه‌های هجایی بیت «جرمی ندارم بیش از این کز جان وفادارم تو را / ور قصد آزارم کنی، هرگز نیازم تو را» به صورت «U-- / -U-- / -U-- / -U--» است.

۹- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۳۹ و ۴۰)

به ترتیب در گزینه‌های «۱» و «۳» و «۴» به باور به قضا و قدر، آسمانی بودن معشوق و ستایش عشق می‌پردازد، که مربوط به ویژگی‌های فکری سبک عراقی هستند ولی در گزینه‌ی «۲»، به واقع‌گرایی و توجه به دنیای بیرون شاعر اشاره می‌کند، که ویژگی مربوط به سبک عراقی نیست.

۱۰- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۳۸ تا ۴۱)

کم شدن نشانه‌ی «مر» در کنار مفعول مربوط به ویژگی‌های زبانی سبک عراقی، بازتاب اندک علوم در شعر مربوط به ویژگی فکری سبک خراسانی و به وجود آمدن سستی و ضعف در ساخت دستوری جملات نثر از ویژگی‌های زبانی نثر سبک عراقی است.

تاریخ (۲)

۱۱- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۵)

یکی از انواع کتاب‌های تاریخی، تاریخ‌های عمومی هستند که از مهم‌ترین و مشهورترین آن‌ها می‌توان به تاریخ طبری و جامع التواریخ و تاریخ بلعمی اشاره کرد. تاریخ روضةالصفاء فی سیرةالانبياء و الملوك و الخلفاء نیز از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی به زبان فارسی است.

۱۲- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۱۷ و ۱۸)

بررسی گزاره‌های سؤال:

گزینه‌ی «۱»: این گزاره مربوط به تاریخ نگاری روایی است.

گزینه‌ی «۲»: این گزاره مربوط به تاریخ نگاری ترکیبی است.

گزینه‌ی «۳»: این گزاره مربوط به تاریخ نگاری تحلیلی است.

گزینه‌ی «۴»: این گزاره مربوط به تاریخ نگاری ترکیبی است.

۱۳- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۲۲)

برجسته‌ترین دستاورد فرهنگی اعراب در دوران جاهلیت شعر و شاعری بود و مکه مرکز اصلی بازرگانی عربستان بود.

۱۴- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۳۳)

در نتیجه پیمان عقبه دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد و به دنبال این پیمان، پیامبر (ص) به مسلمانان فرمان داد به یثرب هجرت کنند.

۱۵- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۵)

مصریان به دلایل مختلفی نسبت به حاکمیت امپراتوری روم بر سرزمین خویش ناخشنود بودند؛ از یک سو مالیات‌های سنگین را به رومیان می‌پرداختند و از سوی دیگر اجازه نداشتند که به مقام‌های عالی برسند. علاوه بر آن، مسیحیان مصر اختلافات مذهبی شدیدی با رومیان داشتند. گروه‌هایی از پیروان آیین یهود نیز که در اسکندریه و سایر نقاط مصر پراکنده بودند، به دلیل عدم حمایت امپراتور روم از آنان در برابر مسیحیان، از او ناخشنود بودند.

۱۶- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌های ۵۳ و ۵۵ و ۵۹)

عمر بن عبدالعزیز، شیوه‌ای متفاوت در حکومت اتخاذ کرد و اقدام به تغییر و اصلاحاتی کرد. این اقدام‌ها گرچه موجب تغییر مهم و تحول پایداری در سیاست امویان نشد؛ چرا که دوران خلافت وی کوتاه بود و خلفای بعدی، سیاست او را کنار نهادند.

۱۷- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۶۶ و ۶۷)

اولین خلیفه عباسی سفاح بود و عباسیان برای اثبات حقانیت و مشروعیت خود، بر خویشاوندی و پیوند خود که از طریق عباس بن عبدالمطلب با پیامبر (ص) داشتند، تأکید می‌کردند و دبیر عباسیان این مقفّع بود که توسط خودشان به قتل رسید.

۱۸- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۷۱)

زمینه‌ها و عوامل شکل‌گیری نهضت‌های علمی و فرهنگی مسلمانان:

الف) آموزه‌های قرآن و احادیث پیامبر

ب) خروج مسلمانان از شبه‌جزیره عربستان و فتح سرزمین‌هایی با پیشینه تمدنی کهن که زمینه ارتباط فکری و فرهنگی مسلمانان با دیگر فرهنگ‌ها را فراهم آورد.

پ) حضور پیروان ادیان دیگر در کنار مسلمانان، پیروان اسلام را وادار کرد تا به علم کلام توجه کنند.

ت) بروز اختلافات دینی در میان مسلمانان به گسترش علم کلام کمک کرد.

ث) حمایت خلفا و وزیران از عالمان و فعالیت‌های آنان

۱۹- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۸۸)

عوامل مؤثر در اسلام آوردن مردم ایران:

الف) اسلام دینی جهانی است و تمام مردم جهان مخاطب آن هستند.

ب) ساکنان ایران از همه ادیان به بهشت و جهنم معتقد بودند لذا درک جهان‌بینی توحیدی و پیام مکتب اسلام، چندان ناخوشایند و دشوار نبود.

پ) مهاجرت گسترده اعراب مسلمان به ایران، زمینه آشنایی تدریجی ایرانیان با اسلام را فراهم کرد.

۲۰- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌های ۶ تا ۸ و ۱۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: الطبقات الکبری و انساب الاشراف مربوط به سایر منابع نوشتاری تاریخ هستند.

گزینه «۳»: هر دو آثار مربوط به تاریخ‌های سلسله‌ای هستند.

گزینه «۴»: هر دو آثار مربوط به تاریخ تک‌نگاری هستند.

جغرافیا (۲)

۲۱- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۳)

جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل و بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلند مرتبه شده است.

۲۲- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۲۸)

(الف) سردترین ماه 3°C - است، مربوط به آب و هوای سرد (D).

(ب) اختلاف دما زیاد است، مربوط به آب و هوای خشک است (B).

(ج) هیچ ماهی بیش از 10°C نیست مربوط به آب‌وهوای قطبی است (E).

۲۳- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۱۱ تا ۱۴)

نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند.

برای مثال، برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی، توسعه کشاورزی در یک ناحیه، انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر، وقوع جنگ بین حکومت‌ها و نظایر آن، می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.

۲۴- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۴۷)

(الف) چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر می‌رسد، در دشت لوت وجود دارد. (ب) برجسته‌ترین کلوت‌ها (باردانگ) در غرب بیابان لوت در منطقه شهداد استان کرمان وجود دارد.

(پ) کلوت یا یاردانگ در رسوبات نرم به‌جا مانده از دریاچه‌های قدیم پدید می‌آید.

۲۵- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۵۹ و ۶۱)

گزینه‌ی «۴» مربوط به حفاظت از نواحی ساحلی می‌باشد و از روش‌ها و راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان نیست.

۲۶- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۲۷)

بارندگی جبهه‌ای سیکلونی، بیشتر در محل جبهه‌ها بوجود می‌آید (ب).

بارش‌های بهاری بیش‌تر از نوع بارندگی همرفتی هستند (الف).

در بارندگی کوهستانی (ناهمواری)، توده‌ی هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می‌شود (ج).

۲۷- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۷۰)

(الف) در بین زبان‌های خانواده آفرو - آسیایی، معروف‌ترین و مهم‌ترین آن‌ها زبان عربی است که در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا بدان تکلم می‌کنند. (خانواده آفرو - آسیایی)

(ب) خانواده زبانی چینی - تبتی، دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخن‌گوست.

(پ) زبان بعضی از مردم در شمال آفریقا (خانواده آفرو - آسیایی).

(ت) زبانی که میان مردم زردپوست ناحیه آسیای شرقی رواج دارد، از خانواده چینی - تبتی است.

۲۸- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۷۱)

امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری ارتباطات، برخی از زبان‌ها در جهان غلبه بیش‌تری پیدا کردند. پیش‌بینی می‌شود که در آینده برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند. به همین دلیل، اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را حفظ کنند تا هویت فرهنگی‌شان پابرجا بماند.

۲۹- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۴۴)

در کوهستان‌ها با توجه به شرایط آب و هوایی و جنس سنگ‌ها، پیوسته هوازدگی فیزیکی (مکانیکی) و شیمیایی رخ می‌دهد.

۳۰- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۵۸)

یکی از قابلیت‌های نواحی بیابانی، مناسب بودن آن ناحیه برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا می‌باشد و دلیل آن نیز آسمان صاف و بدون ابر است. بیابان‌ها حدود ۳۳ درصد سطح زمین را پوشانده‌اند.

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۴ و ۵)

باتوجه به نمودار صورت سؤال، می‌توان نتیجه گرفت که بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع، اجازه بروز و ظهور می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است.

۳۲- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۶)

گونه‌ی نخست فرهنگ، فرهنگی است که عقاید، ارزش‌ها یا هنجارهای آن ناظر بر قوم، منطقه یا گروه خاصی است. ارزش معنویت از ویژگی‌های فرهنگ جهانی مطلوب بیان می‌کند، اگر فرهنگی این ویژگی (معنویت) را نداشته باشد، دچار بحران روحی و روانی می‌شود و عبارت دوم بیان شده در گزینه‌های «۱» و «۴» مربوط به ارزش «تعهد و مسئولیت» است.

۳۳- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۵۹ و ۶۰)

کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیر غربی نیاز داشتند و آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند درهم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند.

۳۴- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۷۰)

برخی معتقدند که جهانی شدن، فرایندی است که در حال ایجاد نظم نوین است که جریان‌های نیرومند تجارت و تولید بین‌المللی آن را پیش می‌راند.

۳۵- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۷۲)

امپراتوری رسانه‌ای، امپراتوری فرهنگی تازه تأسیسی است که کشورهای کمتر توسعه یافته در برابر آن آسیب‌پذیرترند؛ زیرا منابع و امکانات لازم برای حفظ استقلال فرهنگی خود را ندارند.

۳۶- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۵۲ و ۵۳)

الف) حقوق طبیعی بشر، با نظر به خواسته‌ها و نیازهای صرفاً طبیعی و این‌جهانی انسان شناخته می‌شود.

ب) سیاست

ج) علم جدید به تدریج به ابزار تسلط انسان بر طبیعت تبدیل شد و از این جهت به دستاوردهای شگرفی نائل آمد.

۳۷- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰ و ۴۲)

الف) سکولاریسم پنهان

ب) اومانیزم

ج) هنر قرون وسطی

د) روشنگری خاص

۳۸- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۶۸)

وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد، زیرا کشورهای غربی بعد از آن که با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی بخش در کشورهای استعمارزده مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند.

۳۹- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۲۳ و ۲۵)

واژه امپریالیسم از امپراتوری گرفته شده است. به هر نوع سلطه‌ای اطلاق می‌شود.

در استعمار قدیم استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند.

۴۰- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۳۱ و ۳۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار بیشتر ریشه در مناسبات قومی و قبیله‌ای داشت.

گزینه «۲»: انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.

گزینه «۳»: امت اسلامی با الهام از انقلاب اسلامی و بازگشت به سوی هویت الهی خود مرحله جدیدی را در گسترش فرهنگ جهانی اسلام رقم می‌زند.

فلسفه

۴۱- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۳)

معمولاً مردم زمانی که با اموری روبه‌رو می‌شوند که «برخلاف انتظار و عادت» آن‌هاست یا از عواملی که سبب پیدایش آن امور شده است، «اطلاع درستی ندارند». پیش خود می‌گویند: راستی فلسفه این امور چیست؟

۴۲- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۸ و ۹)

علوم تجربی متکی به اصول و مبانی فلسفی علوم طبیعی است که این اصول، در هیچ علوم تجربی قابل تحقیق نیست.

۴۳- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۱۳ تا ۱۶)

نظریه رفتارگرا، انسان را مانند ماشینی تلقی می‌کند که مرکب از رفتارهای معینی است و نظریه گشتالت معتقد است تمام واقعیت انسان، ماده نیست، بلکه روح و روان واقعیتی است که ذهن در پرتو آن اصالت می‌یابد.

۴۴- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۲۲ و ۲۳)

هنر در هر دوره از تاریخ تفکر و تمدن بشر، جلوه‌ای از نگاه انسان به «حقیقت جهان» در آن دوره بوده است. تفاوت هنر در دوران مختلف، ریشه در «تحول بینش‌های فلسفی بشر» داشته است.

۴۵- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۲۹)

اگر میان موجودات عالم «وحدت» برقرار نبود، نمی‌توانستیم میان اشیای همانندی و مشابهت را تشخیص دهیم و برحسب همانندی‌هایشان دسته‌بندی کنیم و بر هر دسته نام واحدی بدهیم و اگر میان آن‌ها «کثرت» در کار نبود، اصولاً نمی‌توانستیم اشیای را از یکدیگر تمیز دهیم.

۴۶- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۴۷ و ۵۲)

به گفته‌ی خود سقراط که می‌گوید: پیوسته کار من همین است که در میان هم‌وطنان و بیگانگان می‌گردم و هرگاه کسی را می‌بینم که مدعی دانایی است، او را آزمایش می‌کنم تا روشن کنم از دانش بی‌بهره است تا به این ترتیب فرمان خدا را به جا آورده باشم و درستی پیام او را آشکارتر نموده باشم. این کار سبب شده است تا «از امور دیگر و حتی امور شخصی خود باز بمانم» و در نهایت تنگ‌دستی روزگار بگذرانم. سقراط معتقد بود ترس از مرگ جز این نیست که آدمی خود را دانا بیندارد، بی آنکه دانا باشد؛ یعنی چیزی را که نمی‌داند، گمان کند که می‌داند.

۴۷- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۴۸)

در دادگاه هلیاست، لیکون نماینده «خطیبان و وکیلان»، آنتیوس نماینده «پیشه‌وران و متنفذان» و ملتوس نماینده «شاعران» بودند.

۴۸- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۳۹)

سقراط در تعلیم حکمت، شیوه‌ای «پیامبرگونه» داشت. او با کرامت روحی خود به ترویج فلسفه پرداخت. او خود را مأموری از جانب خداوند می‌دانست که باید اذهان مردم را بیدار کند.

۴۹- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۳۵ و ۳۶)

سوفسطائیان نظرات اندیشمندان نخستین را موافق هم نمی‌دانستند؛ بلکه نظرات آن‌ها را متعارض هم می‌دانستند.

۵۰- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۳۵)

جهان‌شناسان باستان می‌کوشیدند دگرگونی‌های جهان را تبیین عقلانی کنند و به «تفسیر جهان» بپردازند. ولی آراء متضادشان باعث نوعی «تشویش و نگرانی» در میان مردم و کاشتن بذریع اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان گردید.

روان‌شناسی

۵۱- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌ی ۲۰)

به هر نوع فعالیت مورد مشاهده‌ی جاندار، رفتار می‌گویند. مطالعه‌ی رفتار محدود به انسان نیست بلکه همه‌ی موجودات زنده را شامل می‌شود. واژه‌ی فرایندهای ذهنی (شناخت) نیز به دلیل عدم مشاهده‌ی مستقیم بسیاری از رفتارها و تأکید بر کنش‌های انسانی، در تعریف روان‌شناسی لحاظ شده است. امروزه از فرایندهای ذهنی با واژه‌ی شناخت تعبیر می‌شود.

۵۲- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۲۵)

حافظه یکی از عملکردهای دستگاه لیمبیک می‌باشد. پیام‌های مربوط به خواب و برانگیختگی از طریق (میان مغز) منتقل می‌شود و عمل تغذیه توسط هیپوتالاموس انجام می‌شود.

۵۳- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۳۴)

میان‌سال‌ی (بزرگ‌سال‌ی دوم) ۴۰ تا ۶۵ سالگی، کودکان نوپا (۱ تا ۳ سالگی) که تازه راه می‌افتند و دامنه‌ی سنی نوجوانی ۱۲ تا ۲۰ سالگی می‌باشد. برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود.

۵۴- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌های ۳۸، ۴۴، ۴۷ و ۴۹)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: روان‌شناسان رشد معتقدند ویژگی‌های افراد و تغییراتی که در طول دوره‌ی زندگی، از دوره‌ی جنینی تا دوره‌ی سالمندی، در افراد رخ می‌دهد می‌تواند معلول دو دسته عوامل زیستی و محیطی باشد.

گزینه «۲»: یکی از مهم‌ترین عوامل محیطی، اسباب‌بازی است که در تسلط کودکان بر لغات مؤثر است.

گزینه «۴»: کودکان در ابتدا قادر به حرکات درشتی هم‌چون بالا رفتن از پله‌ها هستند. سپس مهارت حرکات ظریف هم‌چون بستن بند کفش را به دست می‌آورند.

۵۵- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌های ۵۵، ۵۷ و ۵۸)

رشد اجتماعی در دوره‌ی نوجوانی، مانند دیگر ابعاد رشد، دستخوش تغییر می‌شود. در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است و در کنار هم‌سالان بودن برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است.

برای اولین بار در این دوره تفکر فرضی شکل می‌گیرد؛ به این معنی که نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت از تفکر احتمال‌گرا بهره می‌برند و در آخر هیجانات به‌نام مربوط به رشد هیجانی او می‌باشد که مثبت و سازنده هستند.

۵۶- گزینه‌ی «۱»

(صفحه‌های ۹۱، ۹۲، ۹۳ و ۹۵)

آخرین مرحله‌ی حافظه یعنی به‌خاطر آوردن اطلاعات ذخیره شده، بازیابی نام دارد. حافظه در هر یک از مراحل رمزگردانی، اندوزش و بازیابی امکان خطا دارد.

۵۷- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌های ۹۵، ۱۰۳ و ۱۰۶)

در سومین مرحله از روش پس‌خبا برای بهسازی حافظه، باید مطالب را به دقت بخوانیم تا بتوانیم به پرسش‌ها پاسخ دهیم.

منظور از نشانه‌های درونی، نشانه معنایی است و منظور از نشانه‌های بیرونی، نشانه‌های حسی یا غیرمعنایی است.

ظرفیت یا گنجایش اندوزش در حافظه کوتاه‌مدت 7 ± 2 ماده می‌باشد.

۵۸- گزینه‌ی «۴»

(صفحه‌ی ۹۷)

در حافظه معنایی، دانش عمومی ذخیره می‌شود و حافظه رویدادی دربرگیرنده تجربه مشخصی است که به یک زمان و مکان مشخصی مربوط می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: حافظه معنایی - رویدادی

گزینه «۲»: حافظه معنایی - معنایی

گزینه «۳»: حافظه رویدادی - رویدادی

۵۹- گزینه‌ی «۲»

(صفحه‌ی ۸۰)

در توجه، هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر خواهد بود.

میزان شباهت، درجه دشواری و مهارت می‌تواند اثر منفی توجه تقسیم شده را کاهش دهد.

۶۰- گزینه‌ی «۳»

(صفحه‌ی ۹۵)

مهم‌ترین دلیل فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت، محو شدن مواد اطلاعاتی حافظه به دلیل گذشت زمان یا جایگزینی مواد اطلاعاتی با موارد جدید است.